

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1936 kl. 2 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av väckt motion, II: 621, angående undervisningen vid de högre allmänna läroverken i ämnet biologi med hälsolära.

Motionen. I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 621, har herr *Jacobsson m. fl.* föreslagit, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om sådan ändring i 1933 års läroverksstadga, i vad det gäller undervisningen i ämnet biologi med hälsolära, att möjligheter för tillval av detta ämne inom det differentierade latin- och realgymnasiet må beredas i åtminstone den omfattning, som förutsattes i skolöverstyrelsens yttrande över 1931 års läroverkssakkunnigas förslag till tillvalsgrupper å gymnasiet. Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Yttranden över motionen. Utskottet har i vederbörlig ordning begärt och erhållit utlåtanden över denna motion från medicinalstyrelsen och skolöverstyrelsen, varjämte utskottet berett styrelsen för Biologilärarnas förening tillfälle att yttra sig över motionen; och har utskottet från nämnda styrelse mottagit yttrande i ämnet.

Medicinalstyrelsen, som i ärendet inhämtat yttrande från medlemmen av sitt vetenskapliga råd, professorn Nils von Hofsten, föreslår i likhet med denne, att en utredning verkställes i enlighet med det av motionärerna angivna syftet. Styrelsen uttalar därvid, att det beträffande särskilt frågan om beredande av ökade möjligheter i latingymnasiet att tillvälja biologi med hälsolära syntes vara ett tvingande behov, att flera kombinationer med detta ämne tillskapas och att det sker så snart som möjligt.

Skolöverstyrelsen framhåller, att den minskade tillvalsfrekvensen för ämnet biologi med hälsolära å reallinjen i övervägande grad föranletts av den genom kungl. kungörelsen den 21 december 1934 (nr 626) angående ändrad lydelse i vissa delar av förnyade stadgan för rikets allmänna läroverk den 17 mars 1933 (nr 109) införda specialkursen i matematik. Överstyrelsen finner det icke sannolikt, att för realgymnasiets del något skulle vara att vinna genom att tillägga en eller annan ny kombination med biologi, medan däremot tillvalsfrekvensen i detta ämne å latinlinjen sannolikt skulle komma att stimuleras genom en ny, lämpligt avpassad ämneskombination. Med hänsyn därtill, att förevarande spörsmål genom en av Biologilärarnas förening hos Kungl. Maj:t gjord framställning inom kort torde komma under Kungl. Maj:ts prövning, anser sig skolöverstyrelsen emellertid icke böra tillstyrka motionen.

Styrelsen för Biologilärarnas förening hänvisar till och redogör närmare för

innehållet i den skrivelse, varigenom, som nyss nämnts, förevarande fråga bragts under Kungl. Maj:ts prövning. Styrelsen förklarar sig vidare anse det ytterst angeläget, att åtgärder snarast möjligt vidtagas för att biologien på det differentierade gymnasiet måtte få en ställning, som någorlunda motsvarar ämnets betydelse.

Genom 1933 års läroverksstadga blev lärjungarnas tillvals rätt till olika ämnen begränsad till 9 fastställda ämneskombinationer å latingymnasiet och 6 å realgymnasiet. Ämnet biologi med hälsolära förekommer endast i en av latingymnasiets ämneskombinationer — engelska, geografi och biologi med hälsolära — vilken kombination, så länge tillvals rätten var fri, av lärjungarna valts blott i ringa utsträckning. Beskränningen av biologiens tillvalsmöjligheter till endast denna kombination inverkade kraftigt sänkande på antalet av dem, som tillvalde biologi. Enligt de uppgifter, som lämnats av styrelsen för Biologilärarnas förening, hade höstterminen 1932 biologi med hälsolära tillvalts av 614 av de 2,215 lärjungarna i latingymnasiets båda högsta ringar, d. v. s. 27.7 %. Av de 1,590 lärjungarna i motsvarande ringar höstterminen 1935 var det däremot endast 116, d. v. s. 7.3 %, som valde detta ämne som tillvalsämne. Denna starka sänkning kan ej förklaras med att biologien numera skulle krävas i mindre utsträckning än tidigare för olika levnadsbanor, utan måste tolkas som en direkt följd av den för biologien mindre gynnsamma kombinationsmöjligheten enligt 1933 års stadga. De lärjungar, som ha för avsikt att ägna sig åt exempelvis läkarens eller apotekarens yrke, kunna icke erhålla härför lämpad utbildning på latinlinjen utan äro nödsakade att genomgå realgymnasiet. Då det enligt utskottets mening måste anses värdefullt, att även inom nämnda kårer finnas yrkesutövare, som erhållit den ur viss synpunkt större allmänbildning, som latinet skänker, är det emellertid olyckligt, om denna utbildningsväg på latinlinjen omöjliggöres.

Utskottet.

Som ovan anförts har emellertid, efter det denna motion väckts, ifrågasvarande spörsmål genom Biologilärarnas förening bragts under Kungl. Maj:ts prövning och torde på grund därav inom kort komma att upptagas till behandling hos Kungl. Maj:t. Med hänsyn härtill får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 mars 1936.

På utskottets vägnar:

JOSEF WEIJNE.

Närvarande vid ärendets behandling i utskottet: herr *Weijne*, herr *Sejve*, herr *Niklasson*, herr *Meyerhöffer*, fru *Gustafson*, fru *Eklund*, herr *Norén*, herr *Malmquist**, herr *Holm*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.